

"שכן בלשון יוני"

שבת (לא ע"ב)

אין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא יראת שמים בלבד, שנאמר: ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה וגו' וכתוב ויאמר לאדם הן יראת ה' היא חכמה וגו', שכן בלשון יוני קורין לאחת הן.

סוכה (לה ע"א)

בן עזאי אומר: אל תקרי הדר אלא הדור שכן בלשון יוני קורין למים הדור ואיזו היא שגדל על כל מים - הוי אומר זה אתרוג.

מועד קטן (כח ע"א)

חלה יום אחד ומת - זו היא מיתה דחופה... חמשה - זו היא מיתת כל אדם. אמר רבי חנין: מאי קרא? הן קרבו ימך למות, הן - חד, קרבו - תרי, ימך - תרי, הא חמשה. הן חד - שכן בלשון יוני קורין לאחת הן.

סנהדרין (ד ע"ב)

לטטפת לטטפת לטוטפות - הרי כאן ארבע, דברי רבי ישמעאל. רבי עקיבא אומר: אינו צריך, טט בכתפי - שתיים, פת באפריקי - שתיים.

ה"ב"א (ג) קדושים, דברים ח' א' (ב)

ואני שמעתי מפה קדוש הרב המובהק מורינו כמהר"א נחום ז"ל משם המקובלי דמאי דאמרו רז"ל הן בל' יוני א' וכיוצא דאמרו תיבה בלשון פרסי וכיוצא ודומה לזה לאו למימרא דתורתנו הקדושה דברה תורה בלשון ההוא אלא דתיבה זו לשון הקדש היא אך בכל לשון לקחו תיבות מלשון הקדש וכללי באותו לשון והם חיותם והתורה הכל בל' הקדש ורז"ל הודיעונו שתיבה זו בלשון יוני וכדומה והיינו דאותו לשון לקח תיבה זו מלשון הקדש.

ה"ה (ה) אגדת פר' י"ג (ו)

כשתראה בדברי רז"ל שמפרשים תיבה ואומרים שכן הוא לשון יוני או לשונות אחרים של גוי, כגון אתהן בפרשת קדושים שפירש רש"י אתהן אחת הן לשון יוני הוא. וכן בפרשת בא, טט בכתפי שתיים פת באפריקי שתיים (סנהדרין ד, ג). אל יעלה בדעתך שהתורה כתבה אלו הלשונות שאינן לשון קודש, אלא הכי פירושו, כשברא הקדוש ברוך הוא עולמו לא היה רק לשון הקודש כמו שכתב רש"י ז"ל בכמה דוכתי, וכשבלל הקדוש ברוך הוא הלשונות בדור הפלגה, בא לשון הקודש גם כן בשאר הלשונות, והתיבות הנ"ל הם לשון קודש ונבללו בלשון יוני או בכתפי או באפריקי.

ה"ה (ה) מסכת פסחים

שמא. והענין הוא, כי כל שבעים לשונות, אין לך שום לשון שאינו מעורב בו איזה תבות מלשון קודש, כמו ט"ט בכתפי שתיים, פת באפריקי שתיים (סנהדרין ד ב), וכן יש הרבה. וכי סלקא דעתך שיהיה מעורב בתורתנו הקדושה מלשונות הגוים. אלא, אלו התבות הם לשון קודש ונתערבו בין הנזכרים לעיל, ואין לך כל אומה משבעים אומות שלא נתערבו בלשונם איזה תבות מלשון קודש. אמנם, ישראל זכו ללשון קודש כלו, זהו שאמרו 'ורוממנו מכל לשון'. והענין, כי האומות אף שהם מסטרא דמסאבא, מכל מקום יש להם בשרשם איזה אחיזה למעלה בקדושה כנודע. אמנם ישראל הם בפנימיות, וישראל כלם קדושים, על כן להם לשון קודש כלו.

ע"ק (ע"ק הן)

הן (איינס) זילמדנו הן עם לזדל ישכון אמר רבי פנחס הכהן זר חמא הן זלשון יוני אחד אינן מתחשבין עם אומה אחת תדע לך שכן הוא חסוד כל האותיו ואת מואל כולן יש להן זוג וה"א ונו"ן אין להם זוג כמו שכתוב בערך אטבח.

ז"ן (סנהדרין פ"א ע"א)

ודאי הלכה למשה מסיני היא ד' טוטפות אלא דרבנן עשו רמז בטט בכתפי ופת באפריקי.